

Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i.
a Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Strategie AV21: Výzkumný program Identity ve světě válek a krizí

HISTORICKÉ VĚDY V ČASE PŘELOMU (1914–1924)

Osudy badatelů, disciplín a institucí za první světové války a při vzniku Československa

PROGRAM KONFERENCE

26.–28. května 2026, Brno

STRATEGIE AV21

ARJ3 Archeologický ústav
AV ČR, Brno

mua MASARYKŮV ÚSTAV
A ARCHIV AV ČR, v. v. i.

ÚTERÝ 26. KVĚTNA 2026

12.00–13.00

Registrace účastníků

13.00

Zahájení konference

BLOK A – Instituce I.

13.15–13.45

Mgr. Miloš Hlava, Ph.D. (Univerzita Palackého v Olomouci – Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.):

Ústav pro předhistorické bádání vídeňské c. k. Ústřední komise: inspirace pro vznik Státního archeologického ústavu?!

13.45–14.15

Mgr. Libor Jůn, Ph.D. (Archiv Národního muzea):

28. říjen 1918 Národního muzea – aneb složitá cesta od Národního muzea „českého“ k „československému“

14.15–14.45

PhDr. Milada Sekyrková, CSc., (Ústav dějin Univerzity Karlovy a Archiv Univerzity Karlovy):

Nová generace, nový pohled na archivní praxi: Archiv ministerstva vnitra 1919–1923

14.45–15.15

Přestávka

BLOK B – Instituce II.

15.15–15.45

Mgr. Petr Kostrhun, Ph.D., (Moravské zemské muzeum):

Z tmy jeskyně do světla republiky: kulturní marketing Karla Abolona v čase přelomu

15.45–16.15

Mgr. Milena Sokolová, Ph.D. (Historický ústav SAV):

Problémy výskumu evanjelických církevních dejín na Slovensku po roku 1918

16.15–16. 45

Mgr. Marcela Starcová, Ph.D. (Archeologický ústav AV ČR, Praha):

A dnes se úkol archeologického bádání zdvojnásobil připojením Slovenska... Jan Eisner a základy moderní archeologie na Slovensku po roce 1919.

STŘEDA 27. KVĚTNA 2026

BLOK C – Role osobností

9.30–10.00

Mgr. Pavel Máša, Ph.D., (Masarykův ústav a Archiv AV ČR):

Nejpoctivější zrádce Rakouska? Prolínání historie a politiky v díle Jana Heidlera

10.00–10.30

Prof. PhDr. Jiří Hanuš, Ph.D., (Historický ústav, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita):

Žák není nad mistra. Emanuel Rádl v poválečných letech

10.30–11.00

Mgr. Martin Pták (Městské muzeum Volyně, Archeologický ústav, Filozofická fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích):

Jihočeský venkovský učitel a archeolog Bedřich Dubský v době velkých dějinných zvrátů

11.00–11.30

PhDr. Julie Jančárková, Ph.D. (Slovanský ústav AV ČR), Sergej Gagen:

Akademik Nikodim Pavlovič Kondakov (1844–1925) a byzantologie v Československu: proměny oboru v souvislosti s příchodem emigrantů z území bývalé Ruské říše

11.30–13.00

Přestávka

BLOK D – Disciplíny I.

13.00–13.30

Mgr. Adéla Jůnová Macková, Ph.D. (Masarykův ústav a Archiv AV ČR):

První republika a rozvoj orientalistiky – klíčové roky 1920 a 1921

13.30–14.00

PhDr. Karel Řeháček, Ph.D. (Státní oblastní archiv v Plzni):

Archivy v roce jedna. Proměna archivnictví po vzniku Československa

14.00–14.30

Mgr. Jiří Němec, Ph.D. (Historický ústav, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita):

Brněnské přednášky Bertholda Bretholze o českých dějinách z roku 1920 a jejich reflexe v kulturně-politickém prostředí rodícího se Československa

14.30–15.00

Přestávka

BLOK E – Disciplíny II.

15.30–16.00

PhDr. Jitka Máchalová, Ph.D., (Historický ústav Filozofická fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích):

Bohemika, slovenika či nunciatury? Promyšlení badatelských strategií vatikánských výzkumů Československého historického ústavu v Římě

16.00–16.30

Prof. PhDr. Tomáš Krejčík, CSc. (Ústav pomocných věd historických a archivnictví, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita):

Vizuální reprezentace nového státu v obraze znaků, vlajek, řádů a vyznamenání

ČTVRTEK 28. KVĚTNA 2026

BLOK F – Interpretace a diskurzy

9.30–10.00

Mgr. Tomáš Hermann, Ph.D. (Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova; Ústav pro soudobé dějiny AV ČR):

Národ mezi vědou a státem: Jednota filosofická jako expertní fórum roku 1918

10.00–10.30

PhDr. Milan Ducháček, Ph.D. (Katedra historie, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická, Technická univerzita v Liberci):

O „rasový“ základ ČSR: Československá etnografie mezi historiografií, archeologií a eugenikou

10.30–11.00

prof. PhDr. Bohumil Jiroušek, Dr. (Ústav věd o umění a kultuře, Filozofická fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích):

Výsledky první světové války a proměny interpretace české minulosti

11.00–11.30

PhDr. Jakub Štofánik, Ph.D. (Masarykův ústav a Archiv AV ČR):

Medzi pamäťou a dejinami. Pohľad na vznik Československa cez slovenskú memoárovú literatúru.

11.30

Závěr konference

STRATEGIE **AV21**

ARJ3 Archeologický ústav
AV ČR, Brno

mua MASARYKŮV ÚSTAV
A ARCHIV AV ČR, v.v.i.